

Бисмилләһ Алһамдулиллаһ

№ 3 (631) 13 февраль, 2017 ел

(1438, Жәмәдел-әүвәл)

Дини-иҗтимагый газета

1995 елдан чыга

12+

Тарихи визит

Мәгълүм булганча, Татарстан Республикасы Президенты Рөстәм Миннеханов җитәкчелегендәге Татарстан делегациясе Согуд Гарәбстанына эшлекле сәфәр кылды. Делегация составында республиканың төрле тармак җитәкчеләре, мөфти Камил хәзрәт Сәмигуллин, РИИ ректоры Рәфыйк хәзрәт Мөхәммәтшин һ.б. бар иде.

7 февральдә Рөстәм Миңнеханов Согуд Гарәбстанына рәсми визиты кысаларында Ике Изге урын саклаучысы, Мәликадә Солтан ибн Салман ибн Абдел-Җазиз әл-Согуд белән очрашты. Әңгәмә вакытында Татарстан Республикасы Президенты Мәлик Салман бин Абдел Азиз Әль-Согудны республиканың хәзерге икътисади хәле, сәнәгать үсешенә төп юнәлешләре, Ислам кануннарына туры килгән партнерлык банкның системасын кертү турында сөйләде. Рөстәм Миңнеханов Согуд Гарәбстаны эшлекле даирә вәкилләрен кызыксындыра алырлык Татарстанда тормышка ашырыла торган инвестиция проектларына аерым тукталды. Ул шулай ук Россия Федерациясе Президенты тапшырган йөкләмә буенча “Россия — Ислам дөньясы” стратегик караш төркеме рәисе булуын, аның эшчәнлегендә Согуд Гарәбстаны вәкилләре дә катнашуын искәртте.

Очрашуның азагында Рөстәм Миңнеханов Мәликадә Солтан ибн Салман ибн Абдел-Җазиз әл-Согудка кунакчыллыгы өчен рәхмәт белдерде һәм Татарстан Республикасына кунакка чакырды.

8 февральдә Татарстан Президенты кече хаж кылды. Татарстан вәкилләре Согуд Гарәбстанының бары шәрәфле кунаклары гына керә торган Кәгъбә эченә дә керделәр.

Рәсемдә: Татарстан Президенты Рөстәм Миннеханов ихрамда Кәгъбәтүллаһ ишеге янында; арткы планда мөфти Камил хәзрәт.

Чаллы имамнарының чираттагы җыелышы

30

гыйнварда Чаллы шәһәре имамнарының чираттагы җыелышы булды. Ул шәһәр территориясендә террорчылыкны кисәтү мәсьәләсе буенча әңгәмәдән башланды. Аны шәһәр Эчке эшләр идарәсе хезмәткәрләре үткәрделәр. Имамнар шулай ук ошбу тема буенча Эчке эшләр идарәсе тәкъдим иткән видеороликлар белән таныштылар.

Икенче көн тәртибе буенча балаларның ел саен язгы каникул чорында Чаллыда үтә торган традицион Коръән уку бәйгесенә әзерлек мәсьәләсе тикшерелде. Быел ул 22 нче мәртәбә уздырыла. Җыелыш фикер алышканнан соң бәйге шартларын раслады. Бәйгене 22 мартта уздырырга карар ителде.

Җыелышта шулай ук яшьләр белән эшләүне көчәйтү мәсьәләсе кабат күтәрелде.

Мәчетләрдә яшьләр бүлекләрен формалаштыру төгәлләнгәч аларның җитәкчеләре белән киләчәк бурычларны билгеләү өчен җыелыш уздырырга килешенде.

Аксакаллар тәҗрибә уртаклашты

2 февральдә Чаллы мөхтәсипәте каршында оешкан Аксакаллар шурасы үзенең бер еллык эшчәнлегенә йомгак ясады. Җыелыш барышында мәчетләр каршында эшләгән Аксакаллар шурасы рәисләре үз эшчәнлекләре хакында мәгълүматлар бирделәр. Мөхтәсипәт каршындагы Аксакаллар шурасы рәисе “Туфан” мәчете имам-хатыйбы (җыелыш шушы мәчеттә узды) Равил хәзрәт Нуруллин белдерүенчә, бер ел элек төп бурыч булып барлык мәчетләр каршында да Аксакаллар шурасын оештыру бурычы торган. Һәм ул уңышлы үтәлгән. Икенче бурыч — эшне планлы оештыру, мәчет картлары дәрәҗәсен күтәрү. “Без имамнар җитәкчелегендә имамнар рәхсәте белән эшләргә тиеш. Бурычыбыз имамнарга дин-тәрбия эшләрендә булышлык күрсәтү,”- диде Равил хәзрәт үзенең кереш сүзендә. Аксакаллар шурасы рәисләре хәбәр иткәнчә, мәчетләрдә бу юнәлештә инде эшләр шактый уңышлы башланган. Мәсәлән, “Ихлас” мәчетендә яшьләр мәчет картларын хөрмәтләү мәжлесе уздырганнар, мәжлестән соң автомашиналарында аларны өйләренә алып кайтып куйганнар. Мәчет картлары өчен Коръән мәжлесләрен уздыру буенча укулар оештырылган. Үткән дәрәсләренә берсенә анда белемнәрен күтәрүче бабайлар вәгазь язып алып килгәннәр. Мәчет имам-хатыйбы аларның вәгазьләреннән бик канәгать калган. “Кәүсәр” мәчетендә бабайлар эчке тәртипне горейф-гадәтләргә яқынайту буенча эшли башлаганнар. “Туфан” мәчете картлары мәчет тарихын барлау эшенә тотынган. “Тәүбә” мәчетендә жәмәгать көче белән мәчеткә агымдагы ремонт бушлай үткәрелгән, атна саен биредә хәйрия ашлары оештырыла. Барлык мәчетләрдә дә диярлек мөхәллә территориясендә яшәүче мохтаж кешеләрне ачыклау буенча эш башланган, аларның бер өлешенә матди ярдәм күрсәтелгән.

Аксакаллар шурасы рәисләренең шундый киңәшмәләрен квартал саен үткәрә барырга килешенде. Аларда башкарылган эшләргә нәтиҗә ясалачак, эш тәҗрибәсе белән уртаклашу булачак.

Аксакаллар җыелышында шәһәр имам-мөхтәсипә Әлфәс хәзрәт Гайфуллин катнашты һәм чыгыш ясады. Җыелыш ахырында Аксакаллар хөрмәтенә аш мәжлесе уздырылды.

Рәсемдә: җыелыштан күренеш.

Фәкыйрьлек: кесә юкалыгымы, әллә күңел тарлыгымы?

Соңгы вакытта күп кенә кешеләрнең тормыштан зарлану, бөтен кешеләрне сүгү яраткан шөгыльгә әйләненп бара. Кайбер авыл кешесе көненә бер мәртәбә күршесе белән күрешеп, берәз авыл сәвитен, аннан район башлыгын, республика житәкчесен, ил патшасын чәйнәп алмаса, йокысы йокы булмый. Әлбәттә, бөтен кайгы-хәсрәтләрөбезнең башында торучы Обаманы да читтә калдыру ярамый. Чыннан да «тегесе житми, монысы житми» дип зарланырга яратсак та, соңгы егерме ел эчендә яшәгән тормышларыбыз бик матурланды, дөньяларыбыз шактый киңәйде. Әбием исән чакта: «Ий, улым, сез бәхетле балалар, мин мондый рәхәт тормышны күрермен дип хыялланмадым да», - дип еш кабатлый иде. Шулай да, дөньяның матурлыгына тиз күнәгөбез. Киң-киң атлап барган юлларыбыз берәз тараеп китсә, шундук күңелгә борчу төшә, йокы кача. Хәер, кешелек һәрвакыт муллыкка омтылган, хәерчелектән куркып яшәгән.

Бервакыт, кешеләр мохтажлык турында гәп корып утырганда алар янына пәйгамбәрөбез килә һәм: «Сез фәкыйрьлектән куркасыз мени? Аллаһы белән ант итеп әйтәм, дөнья сезнең өстөгезгә койма яңгыр кебек явачак. Йөрәгегезне шушы дөнья малы гына хак юлдан азырачак. Мин сезне ачык аклыкта калдырдым, аның төне дә, көне дә бер тигез ачык булды», - дип әйтә (Ибн Мәжһә риваяте).

Имам Мәнәви әйтүенчә: *«Әлеге хәдистә пәйгамбәрөбездән өммәтенә сөөнеч килә, Аллаһы Тәгалә бу өммәткә фәкыйрьлектән соң байлык бирәчәк. Ләкин, өммәте шушы мал сәбәплә Раббысына гыйбадәт кылуны онытачак. Дөньяны ярату сәбәплә, туры юлдан баручы каләбләр дә тайпылачак, һидаятьтән адашачак. Дөнья аларның фетнәсе булачак».*

Аллаһының илчесе бүгенге көн турында әйткән кебек. Чыннан да, дөнья безгә капкаларын киң итеп ачты, мул яңгырлар булып өстөбезгә ява.

Сөбханәллаһ, нинди йортларда яшибез? Авылларда кайберләрөбезнең йортлары зиннәтле патша сарайлары кебек. Ярый ла гаиләдә 2-3 бала булса. Элек дүрт почмаклы өйдә мич тирәли тезелешеп 5-6 бала үстергәннәр. Әби-бабайга да урын табылган. Сарык-бәрәннәре дә чабышкан. Мич артында каз бөбкәләрен чыгарган. Ә хәзер кайбер йортларда бер бала бүлмәдән бүлмәгә кереп, бичара адашып йөри. Минем бабай сугыштан соң әбине хатын итеп алып кайткач, алар әтисенәң мунчасында яшәгәннәр. «Бөтен булган акчама самавыр алдым, шуннан өчкөн чәйнәң төме һаман авызымда әле», - дип сөйли иде. Бүген кайбер ниһахларда кода-кодагыйлар узыша-узыша яшьләрне муллыкка күмәләр. Егет ягы торып шәһәрдән фатирын бүлөк итә, кыз ягы яңа машина ачыкын тапшыра. Шулай, заманалар башка хәзер.

Ә нинди атларда йөрибез? Без кечкенә вакытта, күрше тирәдәгә абыйлар: «Жигули москвичтан жылырак», - диләр иде. Хәзер, атның жылы миче генә түгел, яхшы суыткычы да булырга тиеш. Бер дустым тимер атын алыштырырга йөри дә, аннан: «Әле кайчан гына алган идең бит, ник тагын алыштырырга булдың?» - дип сорадым. Ул: «Минем утыргычы жылыта торган гына, ә хәзергеләренә астан суытып тора торганы да бар, шундыйны алам әле», - ди.

Ә нинди киёмнәр киябез? Бабай: «Без үскәндә төпсез киндер ыштан була иде, хәзер балаларыгызының киёмнәрен ничек кидертеп бететергә белмисез», - дип гажәпләнә иде. Чыннан да, берәр жиргә барасы булса, зур проблема килеп туа: нәрсә кияргә? Әлеге сорау кияреңә булмаганнан түгел, киресенчә, киёмең артык күп булганнан килеп чыга. Әле ирләргә барыбер жиңелрәк, менә абыстайларыбыз иза чигәләр. Сөбханәллаһ, пәйгамбәр вакытында кайбер кешеләрнең алмашка киёмнәре булмаганлыктан, алар күлмәкәләрен югач, кипкәнән көтеп өйләрәндә утырганнар.

Ә нинди табыннарда ашыйбыз? Безнең авылда бер мәчетнең хәзрәте сөйли иде: «Кибеткә товар бушатышканы өчен ике малайга берешәр прәник бирделәр дә, кибет артына утырып ашадык. Берсе сөөнечәннән: «Кара әле, Сталин да болай ашамагандыр име?» - дип әйтте ди. Бүгенге табыннарыбыз, сөбханәллаһ, патшаныкыннан ким түгел. Кайчак гади генә кешеләргә ашка барсаң да, табын өстендә аш тәлинкәсә куярга урын юк. 30-40 ир заты ике сөгәть ашап та, табында ризык бетү түгел, кимеми дә.

Дөнья матурланган саен күңелне әсир итә.

Дөньябыз шулкадәр матур, якты һәм киң. Бу хакта бер кыйсса искә төшә, бер егет төш күрә икән: килеп кәргән бер урманга, агачлар өстеннән шулкадәр моңлы итеп бер кош сайрый. Егет кошның үзен дә күрү теләгә белән тавыш ишетелгән агачның астына ук килеп баса һәм күзә белән кошчыкны эзләргә тотына. Әмма, кош аның йөзәнә йомышын үтәп куя. Егет битен нәжестән чистартып, төмам күңелсезләнәп китеп бара. Күп тә үтми аның күзә бер бик матур кызга төшә. Кызның чибәрлегеннән аның күңелә әсир кала. Егет якыннанрак күрү өчен аңа таба юнәлә, ләкин кыз аннан ерагаерга тотына. Егет тизлеген арттыра, кыз тагын да ерагая, ахыр чиктә егет урман эченә кереп адаша. Йокысыннан уянгач ул бер төш юраучы бабайга китә, бәйнә-бәйнә төшен сөйләп бирә. Бабай аңа: «Моңлы итеп сайраучы кош — ахырзаман галимнәре. Алар бик матур сөйлиләр, якынрык килеп карасаң, эчләре тулы тизәк булганын беләсәң. Ә теге матур кыз, ул синең яшәгән тормышың. Дөньяны куам дип артынан чабасың, ул синнән чаба. Тизлегенә арттырасың, ул тагын да тизәя. Ахыр-чиктә аны да куып житә алмыйсың, кереп адашасың да».

Кызның матурлыгы белән исәрләнгән егеттәй дөнья артыннан чабабыз. Ул да үзәнә омтылучыларны сизеп, тагын да зиннәтләнә, күңелебезнең эченәрәк

керә, тагын да нечкәрәк кылларына үтә. Дөньяга гашыйк булганнарның иң курыкканы — аны югалту, дөнья малын кулдан ычкындыру булып тора. Кешенең коты имансызлык, әхлаксызлык, оятсызлык кебек куркыныч төшенчәләрдән түгел, бәлки, фәкыйрьлек, хәерчелек, кризис сүзләреннән күбрәк оча.

Игътибар итегезче, бер урынга жыелсак, күбрәк нәрсә турында сөйләшәбез? Бала тәрбиясе, ничек милләтнең узаңын, әхлагын, ана телен саклап калыргамы? «Это вы о чем, хазратушка? Нинди милләт, нинди узаң? Без әле дөнья куабыз, дөньяны бүләшәбез». Шунысы кызык, кемдә күпме дөнья булуына карап, һәркайсы үз баткаклыгына чума. Әби-бабайлар жыелышсалар пенсия сөйләшәләр, заводта эшчеләр төмәке тарткан арада начальствоның күпме урлашканын «чәйнәшәп» алалар. Бервакыт, дустым Мәскәүгә ифтар ашына чакыргач, табынга башкаланың хәллә генә егетләре жыелыштылар. Әйдә, хәзрәт, безне берәз вәгазьләп ал, дигәч, аларны: «Дөньяга алданмагыз, дөнья малы кесәгездә булсын, күңелегездә кермәсен. Дөнья килә дә китә, ахирәт мәңгелек», - дип вәгазь сөйләдем. Унбиш минут сабыр иткәннән соң бер егет: «Ишеттегезме әле, «Башнефть» акцияларен сата икән», - дип әйтүе булды, берәз гына дөньядан чыгып кәргән егетләренә дөнья баткагы үзенең капшавычлары белән янә элөктереп, кире үзәнә тартып алды.

Әлхәмдүлилләһ, Раббыбыз безне дөнья һәм нәфесөбез белән ялгызын калдырмады. Ул безгә нәфескә каршы торучы зур көч дин индәрдә. Пәйгамбәрөбез: **«Мин сезне ачык аклыкта калдырдым, аның төне дә, көне дә бер тигез ачык булды»**, - диде.

Әгәр кеше Аллаһының динен өйрәнсә, күңелә түрәндәгә изге урынны миненә түгел, диненә бирсә, тормышта нинди генә хәл булса да, нинди генә михнәткә, бәлагә тарыса да, чыгу юлын табачак, туры юлда калачак.

Рухи байлыгыбыз китә!

Әгәр кешеләр фәкыйрьлектән курыксалар, байлыгым китә, - дип ут эчендә янсалар, минем жир өстендә тамыр жәюче тагын да зур фәкыйрьлекне искә төшерәсем килә. Бервакыт, Әбү Зәр исемле сәхабәдән пәйгамбәрөбез: «Әбү Зәр, син малның күп булуын байлык дип уйлыйсыңмы?» - дип сорады. Әбүзәр: «Әйе, Аллаһының илчесе», - диде. Пәйгамбәр: «Ә малның аз булуын фәкыйрьлек дип күрәсеңме?» - диде. Ул: «Әйе, Аллаһының илчесе», - диде.

Чыннан да, без кешеләр: зур йортта, затлы атта йөрүчегә карап: «Бигрәк бай кеше бу», - дип уйлыйбыз. Пәйгамбәр исә: **«Байлык — фәкать күңел байлыгы, фәкыйрьлек — күңел фәкыйрьлегә генә»**, - диде (Ибн Хиббән).

Чыннан да, күңелә бай булган адәмнең кесәсе юка булса да, ул бай кеше. Ул Раббысының тәкъдиренә риза, үз насыйбыннан канәгать. Күңелә фәкыйрь булган кешегә әллә никадәр киң маллар бирелсә дә, ул аның шатлыгын тоя да, күрә дә алмый. Кешенең бөтен шатлыгы да, борчу-хәсрәтләре дә күңел хәләтенә кайта. Кайвакыт, ипи-сөтенә, дару алырына акча житкәрә алмый зар кылучы әби-бабайларга: әйдәгез мәчеткә йөрегең әле, - дип әйтәсе килә. Кемдер: «Әллә мәчеттә акча бирәләрме?» - дип сорар. Мин мәчетләргә йөрүче, намаз укучы әби-бабайларыбызга карап сокланам. Сөбханәллаһ, алар да шул пенсия акчаларына яшиләр(хөкүмәт мәчеткә йөргән өчен пенсияне арттырмый), бала-оныкларына да ярдәм итәләр, әле хажга да барырга акча табалар. Бер мәртәбә түгел, кайберләре 3-4 мәртәбә хаж кылганнар. Әле мәчет-мәдрәсәләргә дә ярдәм итеп торалар. Һәр нәрсәнәң бәрәкәте кирәк. Бәрәкәт дигәнә аз малны да күп итә, бәрәкәтсезлек күп малны да юк итә.

Дөнья тормышын шулкадәр яратабыз. Аллаһ күбрәк бирсә күңелләрөбез күтәрелә, берәз кысып куйса күңелсезләнәргә тотынабыз. Әгәр бер кешегә күп итеп мал бирелсә, кулындагы ризыгы киңәйсә, бу Аллаһының аңа булган рәхмәте дип уйлыйбыз. Шулук вакытта, Аллаһ берәүнең дөньясын киметсә, бу Аллаһы Тәгаләнең аны киметсә дибез. Аллаһы Тәгалә әйтте: **“Әгәр Раббысы кешегә сынау буларак Үз юмартлыгын күрсәтсә, нигъмәтләрен индәрсә, ул: “Раббым мине хөрмәтләде”**, - дип әйтә. Әгәр сынау өчен аның ризыгын киметсә, ул: “Раббым мине киметте”, - дия”.

Кызганыч, күпләр шулай уйлыйлар. Ләкин, Аллаһы Тәгаләнең кемнәдер малга күмгәндә һәм кемнәдер ризыгын киметкәндә без күргәннән тирәнрәк хикмәтләре ятуын онытмыйк. Раббыбыз, киләсе аятендә: **“Юк, шул”**, - дип әйтә (“Фәжәр” сүрәсе, 15-17 аятләр). Хакыйкәт алар уйлаганча гына түгел. Әгәр Аллаһының бөндәсенә булган мәхәббәте һәм рәхмәте малның күпләгә белән үлчәнсә, ни өчен Аның иң яраткан бөндәсе пәйгамбәрөбезнең өендә вакыт-вакыт ай буена кайнар ризык пешерергә мөмкинлегә булмаган. Ни өчен Аллаһының каргышында булган Фиргавенне Ул мал-мөлкәткә, киң ризыкка күмгән? Аллаһы Тәгалә бер бөндәсен киң мөлкәт биреп сынаса, икенчесенә ризыгын киметеп сыный. Гомумән, без яшәгән дөнья үзә бер зур имтихан бүлмәсе — аудитория. Кешеләрнең кулларына сораулар язылган кәгазьләр тапшырыла, берәү дә алдан нинди сорау эләгәсен белми. Әмма, һәркем имтиханда жиңел сорау бирелсә ярар иде дип теләп тора. Хикмәт иясә Аллаһ берәүне авырлык белән, икенченә жиңеллек белән сыный. Берәүнең имтихан билетында байлык сынавы, икенчәкәндә — мохтажлык чыга. Берәүдә — саулык, икенчәдә — сырхау. Берәүдә — борчу-мәшәкать, икенчәдә — иминлек. Берәүгә Раббы балалар биреп сынаса, икенченә баласызлык белән сыный. Төп хикмәт — кемгә нинди сорау чыгуда түгел, ә ул сорауга дәрәс итеп җавап бирә алуда. Аллаһы Тәгаләдән бөндәгә бер нигъмәт килсә, аннан шөкер-рәхмәт китәргә, авырлык килсә, ул аны сабырлык белән кайтарырга тиеш. Тормышта кемгә нәрсә яхшы булуын имтихан сораваына дәрәс итеп җаваб бирү билгели. Күпме кешеләр мохтажлыкта яшәп тә, үзләренәң намусларын югалтмыйлар, кыйбладан тайпылмыйлар. Ә күпме кешеләр байлык, матур тормыш күрәп шашыналар, бөтенләй кешелекләлек сыйфатларын югалталар.

Аллаһыны оныттыручы саулыгыңа карый, Аны исеңә төшерүче авыруың хәерлерәк, - дигән борыңылар. Күпме кеше миһнәткә түзә, әмма рәхәткә түзә алмый. Пәйгамбәребез Аллаһы Тәгаләдән кешегә зыян китерүче байлыктан да, мохтажлыктан да сыенып шушы доганы кыла торган булган: ***“Йә, Аллаһ, Сиңа байлык фетнәсеннән һәм фәкыйрьлек фетнәсеннән сыенам”***.

Шуңа күрә, Аллаһының сынауларын дәрәс итеп кабул итү һәм дәрәс җавап бирү өчен көшгә иман, дини беләм кирәк. Пәйгамбәрәбз: ***“Иман иясенең хәле гажәеп, андый хәл башка һичкемдә юк. Аның өчен һәрнәрсә хәерле. Әгәр аңа шатлык килсә, ул шөкер итә һәм бу аңа хәерлелек булып кайта. Әгәр аңа зыян-зарар килсә, ул сабыр итә. Бу да аңа хәерлелек булып әверелә”, - диде()***. Сөбханәллаһ, иман иясә шатлык килгәндә шөкер итеп, авырлык килгәндә сабыр итеп һәр сынаудан да җиңүчә булып чыга.

Аллаһ биргән ниғмәтләргә шөкер итик, әби-бабайларыбыз күргән миһнәтләргә, алар кичергән ачлык-ялангачлыктан гыйбрәт, дәрәс алайык. Аларның күбәсе бездән иманлырак булдылар, әмма күпме авырлыктарны үз башларыннан кичерделәр.

Риза хэзрэтлэре Рәсәй мөфтие, милләтебезнең олуг шәхесе булып та, аңа “халык дошманы” дип киbettән ипи сатмаганнар. Ул спекулянтлардан икеләтә, өчләтә бәяга ипи алып гаиләсен туйдырган. 1933 елда аның Финляндиядәге дустаннан күчтәнәчләр белән посылка килеп төшә. Риза хэзрэт аңа рәхмәт әйтеп

язган хатында шундый юллар була: “Почтадан хәбәр кәгазе килгәч, посылканың авыр икәнән белдем. Элегрәк булса: тартмада китаплар булса ярар иде дип теләр идем, ләкин хәзер ризык булса ярар иде дип өметләндем”. Шул күчтөнәчләр белән Риза хәзрәтләре гаеттә балаларын сөөндерә. Сөбханәллаһ, кайчандыр, ата-ана баласына бәйрәмдә кәнфит-прәниген алып бирә алса, бу барысы өчен шатлык булган. Бүген кайбер балалар аталарына вакытында жиденче айфон алып бирә алмаганга үпкәлиләр.

Без бүген гаеттә балаларга ризыклар алу өчен бөтенләй борчылмыйбыз, чөнки ел дәверендә гаеттә кебек ашыйбыз. Без дә бүген туйганчы ак ипи ашый алмыйбыз, чөнки “ипи симертә” дибез. Без дә балаларга кибеттән шоколад конфетларны еш алмыйбыз, анда консервантлар бар дибез. Күпләр прәник-печеньесын да сирәк ашыйлар, ләкин булмаганга түгел, анда маргарин бар диләр. Муллык дигәне шушы була инде.

Ий, Раббым, синең жиңең буйлап йерибиз, кояшың астында яшибиз. Синең ризыкларыңны ашыйбыз, суларыңны эчэбиз, наваңны сулуйбыз. Жир өстендә күпме гөнаһлар кылабыз, Сиңа рәхмәт тә әйтергә онытабыз. Без гөнаһлы бәндәләреңне гафу ит. Безгә Үзеңнең сый-хөрмәтләреңне күрә белеп, шөкер кылып яшәүләргә насыйп әйлә.

Йосыф хәзрәт Дәүләтшин.

Редакция почтасыннан

Бергэ булуйк, бердәм булуйк!

Нинди рэхэт, иркен заманда яшибез: Аллаһының кушканнарын, пәйгамбәрәбәз (с.г.в.) сөннәтән һәм гасырлар аша әби-бабаларыбыздан безгә килеп ирешкән дини йолаларны үтәргә бөтен мөмкинлекләр бар. Дини карашлар өчен эзәрлекләү, көчлөп чукуындыру куркыныч әкият кебек тоела.

Ел башында кулыма Тәтеш районы музей хезмәткәрләренең төбәк тарихын өйрәнү буенча язылган хезмәтте килеп кәргән иде. Бу китапта Кайбыч, Апас, Тәтеш төбәгендә урыс чиркәве тарафыннан оештырылган көчләп чукуындыру вакыйгалары тасвирланган. Христиан диненә күчмәс өчен халык авылы-авылы белән урманнарغا качып, землянкаларда яшәргә мәжбүр булган. Буйсынмага авылларга гаскәр кертәп, ирләрен каторгага сөрәп, хатын-кызларны урыс авылларындагы мужикларга “бүләк иткәннәр.” Арба төгәрмәче озынлыгындагы ир-балаларны әти-әниләре күз алдында бәкедә чумдырып чукуындыру вакытында тереләй боз астына агызып җибәргәннәр. “Өнәм өчен түгел, көнәм өчен,”- дип, имана җире алып өчен, салым түләмәс өчен телдән генә христиан диненә күчүчеләр булган, билгеле. Чистай өязендәге канлы вакыйгалар Гаяз Исхакыйның “Зөләйха” әсәрәндә ачык тасвирлана. Шулай исемдәге спектакльне дә тетрәнмичә карау мөмкин түгел. Татарны кылыч белән сындырып булмаячагын аңлаган миссионер Ильминский: “Татарны хәрәм кулланырга өйрәтәп, мәгарифен корытып, исламның фәлсәфи тәғлиматын җимереп, аны дини йолалар үтәүгә генә әйләндерергә кирәк,”- дип трактат язган. Шуннан соң татар авыллары лавкасына мичкәләп исерткеч эчемлек кайтарыла. Революциядән соң динне эзәрлекләү чорында эчүчелек бигрәк тә киң таралды, көләпүшләр татар агае да, һәм хәтта татар хатын-кызлары да эчү буенча урыстан калышмагандыр. Икенчедән, Ильминский тарафдарлары хәзер дә исән, ахры: мәктәпләр ябыла, татар телендә сөйләшүчеләр кими. Ислам дине дә күпләрнең исәнә дини йолалар - исем кушу, никах уку, мәет җирләүне башкарганда гына төшә. Татарстанда 2 меңгә якын мәчетләр бар, ә йөрүчесе аз. Белемле хәзрәтләр җитми, 80 еллап дһрилек чорында яшәгән халыкны Исламга кире кайтару бик кыйын. Югыйсә, дини белем алырга бөтен мөмкинлекләр бар. Иманлы кеше әхлакка була, җәмгыятьтә вәзгыятьтә яхшыра.

Гаизиз милләттәшләрем, мөселманлыгыбызны жуймыйк, бергә һәм бердәм булайык!

Рәмзия Шәймөхәммәтова
Әгерже шәһәре.

“Ислам нуры”н көтеп алабыз

Әссәләмүғаләйкүм вә рәхмәтуллаһи вә бәрәкәтүһ, “Ислам нуры” редакциясе хезмәткәрләре!

Мин Башкортстан республикасы Борай районы Иске Бикмәт авылынан хат язучы Наилә абыстай. Авылыбызда мәчет эшләп килә. Мәнә 12 ел тулып китте. Мәчетебез һәркөн ачык: жомга, ураза, корбан гаептләре, тәрәвих намазлары. Мәүлид бәйрәмнәре бик матур үтә. "Ислам нуры" газетасын көтеп алабыз. Андагы вәгазъләрне Коръән ашларында, мәчетебездә кулланабыз. Татар телендә чыккан газета буларак, ул безгә бик кадерле. Мәжлесләрдә авыл халкына таратабыз. Безнең авылдагы һәм райондагы кешеләр татар һәм башкорт милләтеннән. Татарча укыйбыз, сөйләшәбез. Бу газетада намаз вакытлары да бирелә. Намаз укучыга ул бик кирәк. Авыл халкына алдырырга тәкъдим итәбез. Алдыручылар һәм үземнең сезгә бер тәкъдимем (үтенечем) бар. Намаз вакытлары, бәйрәм вәгазъләре, котлаулары бик соңлап килә. Числоның 13 нче көнендә басылган газета 25 өндә, ә 26 сында басылганы алдагы айның 17 сөндә генә килеп житә. Мөкин булса, намаз вакытларын алдагы ай өчен число азагында, бәйрәм вәгазъләрен дә алданрак басуны сорар идек. Һәм язылучылар да күп булыр һәм без дә рәхмәтле булыр идек. Бөтен кеше дә мәчеткә йөрми, ә сораучылар күп.

Вәгаләйкүм әссәләм вә рәхмәтуллаһи вә бәрәкәтүһи!

Наилә абыстай.

**Яулык бэйлэп йөрү
ул мөслимә өчен горурлык**

27 гыйнвар көнне телевизордан “Яулыклы мәктәп” тапшыруын карагач, кулыма каләм алырга булдым.

Бу тапшыруда төрле катлам хезмәткәрләре катнаштылар. Мине ин кызыксындырганы: “Мәктәптә укучы кыз балаларга яулык бәйләп йөрү кирәкме?”- дигенә булды. Ә нигә кирәк булмаса. Без ислам динендәге халык. Хатын-кызларыбыз яулыкны матур иттереп бәйләп куйсалар, бу үзенә күрә бер матур төсмер бирер, тәрбиянең беренче чарасы булыр иде. Хатын-кызларыбыз яулык бәйләп мәслимә булуларына горурлык хисе тойсалар, ул икенче яктан аларга эхлаклы, тәртипле булып үз-үзләрен кулда тотарга ярдәм итәр иде. Чөнки яулык бәйләү белән бит туташларыбыз, ханымнарыбыз үз өсләренә җаваплылык алалар. Кайчан күргөнегез бар түбәтәй кигән яшьләрнең, йә булмаса олы агайларның арагы эчеп, тәмәке тартып йөргәннәр.

Телевизорны кабызып карасак, бернинди дә тәрбия чарасы булмаган фильмнар. Ә каян алырга соң ул чагында тәрбияне? Яулык бәйләп белем артмый, диючеләр дә бар. Эш аңарда түгел. Эш динезбездәге, горезф-гадәтләрезбездәге кыйммәтләрне тәрбия эшендә куллану, балаларыбызны рухи яктан да сәламәт итеп тәрбияләү.

**Фәнис Нуретдинов,
Чаллы шәһәре.**

Укучыларыбыз ижаты

Комганга мэдхия

Һәрнәрсәнең бер моңы бар
Комганга да мәдхия;
Тәһарәт ала тәфсилләп
Баш кодагый Фәтхия.

Бисмилләсен кат-кат әйтеп
Су сала комганына;
Шөкер итеп дөньясының
Барына, булганына.

Зур корсаклы олы комган
Суны байтак сыйдыра;
Битне, кулны, аякларны
Пөхтә итеп юдыра.

Мич алдын бизәп утыра
Жиз ләгәнгә зур иптәш;
Тәһарәт алу башлана
Намаз вақыты житкәч.

Иртә таңнан соң кичкәчә
Эш сәгәте комганның;

Савабы күп, вакытында
Бит-күзләрне юганның.

Беркайчан чыкмый модадан
Мөселман өчен комган;
Кадимидән чисталыкка
Комган сәбәпче булган.

**Камил Шәмсуаров,
Баулы районы, Исергәп авылы**

Намаз вакытлары

Милләт мәрт	Көн исеме	Жөн.-ахир. Рөкәб	Иртәнге намаз						Кош чыга			Зәвәл			Өйлә			Икенче			Ахшам			Ястү		
			Таң белән			Мәчетләрдә укыла			Уфа	Чаллы	Казан	Уфа	Чаллы	Казан	Уфа	Чаллы	Казан	Уфа	Чаллы	Казан	Уфа	Чаллы	Казан	Уфа	Чаллы	Казан
			Уфа	Чаллы	Казан	Уфа	Чаллы	Казан																		
1	Чш	2	06.06	04.20	04.33	06.36	04.52	05.05	08.06	06.22	06.35	13.28	11.42	11.55	13.38	12.00	12.00	16.54	15.06	15.19	18.50	17.04	17.17	20.29	18.45	18.58
2	Пж	3	06.04	04.17	04.30	06.34	04.50	05.03	08.04	06.20	06.33	13.27	11.42	11.55	13.37	12.00	12.00	16.56	15.08	15.21	18.52	17.06	17.19	20.31	18.47	19.00
3	Жм	4	06.01	04.14	04.27	06.31	04.47	05.00	08.01	06.17	06.30	13.27	11.42	11.55	13.37	12.00	12.00	16.58	15.10	15.23	18.54	17.08	17.21	20.33	18.49	19.02
4	Шм	5	05.59	04.12	04.25	06.29	04.45	04.58	07.59	06.15	06.28	13.27	11.42	11.55	13.37	12.00	12.00	16.59	15.12	15.25	18.56	17.10	17.23	20.35	18.51	19.04
5	Як	6	05.56	04.09	04.22	06.26	04.42	04.55	07.56	06.12	06.25	13.27	11.41	11.55	13.37	12.00	12.00	17.01	15.14	15.27	18.58	17.12	17.25	20.37	18.53	19.06
6	Дш	7	05.54	04.07	04.20	06.24	04.40	04.53	07.54	06.10	06.23	13.27	11.41	11.56	13.37	12.00	12.00	17.03	15.15	15.28	19.00	17.14	17.27	20.39	18.55	19.08
7	Сш	8	05.51	04.04	04.17	06.21	04.37	04.50	07.51	06.07	06.20	13.26	11.41	11.54	13.36	12.00	12.00	17.05	15.17	15.30	19.02	17.16	17.29	20.41	18.57	19.11
8	Чш	9	05.49	04.01	04.14	06.19	04.34	04.48	07.49	06.04	06.18	13.26	11.41	11.54	13.36	12.00	12.00	17.06	15.19	15.32	19.04	17.18	17.31	20.43	18.59	19.13
9	Пж	10	05.46	03.59	04.12	06.16	04.32	04.45	07.46	06.02	06.15	13.26	11.41	11.54	13.36	12.00	12.00	17.08	15.21	15.34	19.06	17.20	17.33	20.45	19.02	19.15
10	Жм	11	05.44	03.56	04.09	06.14	04.29	04.42	07.44	05.59	06.12	13.25	11.40	11.53	13.35	12.00	12.00	17.10	15.22	15.35	19.08	17.22	17.35	20.47	19.04	19.17
11	Шм	12	05.41	03.53	04.06	06.12	04.27	04.40	07.42	05.57	06.10	13.25	11.40	11.53	13.35	12.00	12.00	17.11	15.24	15.37	19.10	17.24	17.37	20.49	19.06	19.19
12	Як	13	05.38	03.50	04.03	06.09	04.24	04.37	07.39	05.54	06.07	13.25	11.40	11.53	13.35	12.00	12.00	17.13	15.26	15.39	19.12	17.26	17.39	20.52	19.08	19.21
13	Дш	14	05.35	03.48	04.01	06.07	04.22	04.35	07.37	05.52	06.05	13.25	11.39	11.53	13.35	12.00	12.00	17.15	15.28	15.41	19.14	17.28	17.42	20.54	19.10	19.24
14	Сш	15	05.33	03.45	03.58	06.04	04.19	04.32	07.34	05.49	06.02	13.24	11.39	11.52	13.34	12.00	12.00	17.16	15.29	15.42	19.16	17.30	17.44	20.56	19.13	19.26
15	Чш	16	05.30	03.42	03.55	06.01	04.16	04.30	07.31	05.46	06.00	13.24	11.39	11.52	13.34	12.00	12.00	17.18	15.31	15.44	19.18	17.33	17.46	20.58	19.15	19.28
16	Пж	17	05.27	03.39	03.52	05.59	04.14	04.27	07.29	05.44	05.57	13.24	11.39	11.52	13.34	12.00	12.00	17.19	15.33	15.46	19.20	17.35	17.48	21.00	19.17	19.30
17	Жм	18	05.24	03.36	03.49	05.56	04.11	04.24	07.26	05.41	05.54	13.23	11.38	11.51	13.33	12.00	12.00	17.21	15.34	15.47	19.22	17.37	17.50	21.02	19.19	19.33
18	Шм	19	05.21	03.33	03.46	05.54	04.09	04.22	07.24	05.39	05.52	13.23	11.38	11.51	13.33	12.00	12.00	17.23	15.36	15.49	19.24	17.39	17.52	21.04	19.22	19.35
19	Як	20	05.19	03.30	03.43	05.51	04.06	04.19	07.21	05.36	05.49	13.23	11.38	11.51	13.33	12.00	12.00	17.24	15.38	15.51	19.26	17.41	17.54	21.07	19.24	19.37
20	Дш	21	05.16	03.27	03.40	05.49	04.03	04.17	07.19	05.33	05.47	13.23	11.37	11.51	13.33	12.00	12.00	17.26	15.39	15.52	19.28	17.43	17.56	21.09	19.26	19.39
21	Сш	22	05.13	03.24	03.37	05.46	04.01	04.14	07.16	05.31	05.44	13.23	11.37	11.50	13.33	12.00	12.00	17.27	15.41	15.54	19.30	17.45	17.58	21.11	19.29	19.42
22	Чш	23	05.10	03.21	03.34	05.44	03.58	04.11	07.14	05.28	05.41	13.22	11.37	11.50	13.32	12.00	12.00	17.29	15.42	15.55	19.32	17.47	18.00	21.13	19.31	19.44
23	Пж	24	05.07	03.18	03.31	05.41	03.56	04.09	07.11	05.26	05.39	13.22	11.37	11.50	13.32	12.00	12.00	17.30	15.44	15.57	19.34	17.49	18.02	21.16	19.33	19.46
24	Жм	25	05.04	03.15	03.28	05.39	03.53	04.06	07.09	05.23	05.36	13.22	11.36	11.50	13.32	12.00	12.00	17.32	15.46	15.59	19.36	17.51	18.04	21.18	19.36	19.49
25	Шм	26	05.01	03.11	03.24	05.36	03.50	04.03	07.06	05.20	05.33	13.21	11.36	11.49	13.31	12.00	12.00	17.33	15.47	16.00	19.38	17.53	18.06	21.20	19.38	19.51
26	Як	27	04.58	03.08	03.21	05.34	03.48	04.01	07.04	05.18	05.31	13.21	11.36	11.49	13.31	12.00	12.00	17.35	15.49	16.02	19.40	17.55	18.08	21.22	19.40	19.54
27	Дш	28	04.55	03.05	03.18	06.41	03.45	03.58	07.01	05.15	05.28	13.21	11.35	11.49	13.31	12.00	12.00	17.36	15.50	16.03	19.42	17.57	18.10	21.25	19.43	19.56
28	Сш	29	04.51	03.02	03.15	05.29	03.43	03.56	06.59	05.13	05.26	13.20	11.35	11.48	13.30	12.00	12.00	17.38	15.52	16.05	19.43	17.59	18.12	21.27	19.45	19.59
29	Чш	1	04.48	02.58	03.11	05.26	03.40	03.53	06.56	05.10	05.23	13.20	11.35	11.48	13.30	12.00	12.00	17.39	15.53	16.06	19.45	18.01	18.14	21.29	19.48	20.01
30	Пж	2	04.45	02.55	03.08	05.24	03.37	03.50	06.54	05.07	05.20	13.20	11.34	11.48	13.30	12.00	12.00	17.41	15.55	16.08	19.47	18.03	18.16	21.32	19.50	20.04
31	Жм	3	04.42	02.52	03.05	05.21	03.35	03.48	06.51	05.05	05.18	13.20	11.34	11.47	13.30	12.00	12.00	17.42	15.56	16.09	19.49	18.05	18.18	21.34	19.53	20.06

Төзәтмә

Газетабызның 2 нче санындагы “Хажга автомашинада” язмасында верстка вакытында текстның бер өлеше төшеп калган. Икенче багананың өстендә булырга тиешле текст түбәндөгечә: “... эчендә юлга кузгалдык. Юлга карта алдылар, янәсе, кыска юл белән барабыз, тизрәк барып житәбез. Оренбург аркылы киттек, Казахстанга життек. Актүбәдә мәчеттә туктап шунда кундык. Андагы имам сораштырды, ничек, каян барасыз? дип. Сөйләп биргәч: “Анда жул жук,- диде. Безнекеләр: “Ничек инде федеральный трасса булып юл булмасын,-” дип тыңламыйча киттек. Дөрөстән дә, 500 чакрым юлны көне буге бардык. СССР вакытында төзелгән юллар бөтенләй ватылып беткән икән. Кулсара шөһәрәнә килеп життек. Анда безне мәчет имамы өенә алып кайтып хөрмәт итте. Ирләр мәчеттә, мин имамның өендә кундык. Барганда 8 ир-атка мин берүзем идем хатын-кызлардан. Ике машина белән юлга чыктык. Иртән кузгалып киттек. Икенче машинаның тәгәрмәчен карарга кирәк иде. Мастерской булмасы? дип..”

Шуннан соң икенче багандагы текст башлана.

Автордан һәм укучыларыбыздан гафу үтенәбез.

“Ислам нуры” кибете чакыра

Дини әдәбият, календарьлар, Коръән (төрле басмада, шул исәптән электрон вариантта), түбәтәйләр, бай ассортиментта хижаблар, яулыклар, шөмаилләр, сувенирлар, Исламча яшәү рәвешендә кирәк булган башка әйберләр, “Ислам нуры” нәшриятында дөнья күргән яңа китаплар. Биредә шулай ук “Ислам нуры” газетасын сатып алырга була.

Кибет иртәнге 9 дан кичке 16 сәгатькә кадәр эшли. Шимбә көнне 9 дан 13 сәгатькә кадәр. Якшәмбе — ял. Адресы: Чаллы шәһәре, ГЭС бистәсе, Үзәк ур., 72 (“Тәүбә” мәчетенә житәрәк). Тел. 89874127845.

Кабер ташлары, чардуганнар ясыйбыз

Бәясә 3 мең сумнан башлана. Срогы — бер атна. Эш көннәрендә иртәнге 9 дан кичке 5 кө кадәр, шимбә иртәнге 9 дан көндезгә 2 гә кадәр (якшәмбе ял) түбәндәге адрес буенча мөрәҗғәтә итәргә: Чаллы шәһәре, ГЭС бистәсе, Үзәк ур., 70 Тел. (8552) 36-62-04.

Нәшире
Иршат Гыйльметдин улы
ШӘЙХАТТАР

Баш мөхәррир
Хәлил ШӘРИФ

Тел.: (8552) 70-51-09
Факс: (8552) 70-51-45

Оештыручылары:

Үзәкләшкән дини оешма – Татарстан җөмһүрияте мөселманнары Диния нәзарәте, “Ислам нуры” дини эшмәкәрлек Үзәге

Газетабыз мәкаләләрен күчереп басканда аларның “Ислам нуры”ннан алынган күрсәтү мөһбүри.

Редакциягә килгән язмалар игътибар белән өйрәнелә, рецензияләнә. Хатлар газетага әзерләнгәндә авторларның стиле саклана.

Хатларны 423802, Чаллы Үзәк ур., 72 адресы буенча юллау кирәк.

Электрон хатлар өчен:
e-mail: islamnury@mail.ru

Мөселманнар арасын бозуга, узара каршылыкларга китерергә мөмкин булган хатлар, шикәятләр газетада басылмый.

Дин-шәригать мәсәләләренә кагылышлы язмалар, укучылар сораулары Татарстан Диния нәзарәтенен баш казые, Чаллы төбәге мөхтәсипбегенен гыйльми Советы тарафыннан өйрәнелә һәм аларга җаваплар бирелә.

Россия Федерациясе матбугат, телерадиоташырулар һәм массакүләм коммуникацияләр Министрлыгының Идел буге төбәкара территорияль идарәсендә ПИ № 7-0997 саны белән 2001 елның 15 ноябрендә теркәлдә.

“Роспечать” агентлыгы каталогына кертелгән, язылу өл әйләнәсендә Россия Федерациясе буенча алып барыла.

Айга ике мәртәбә чыга.

Тиражы 1300.

Индексы 54149

Хөрмәтле укучыбыз!

Газетабызны укып чыккач, аны туганнарыгызга, танышларыгызга, алай да булмаса башка мөселманнарга тапшырсагыз иде. “Ислам нуры”ның һәр саны кулдан-кулга күчеп динебезне таратырга ярдәм итсә иде. Әмин.

Шулай ук укучыларыбыз, Коръән аятләре язылу сәбәплә, газетабызны кирәкмәгән урыннарда ташлаудан сакланьлар дип ышанабыз.

Газета компьютерда жыелды, офсет ысулы белән “